

Maksuttoman ehkäisyn kokeilu vv. 2022-2023

3. kansallinen webinaari

Teema: raskauden ehkäisystä seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistämiseen – asiakasnäkökulmia

Reija Klemetti, tutkimuspäällikkö THL

Hanne Vasankari, projektikoordinaattori THL

Jenni Krogell, projektisuunnittelija THL

Sote-uudistus
Tulevaisuuden
sosiaali- ja terveyskeskus

Tervetuloa tilaisuuteen!

- 12 -12.05 **Tervetuloa - alkusanat**
tutkimuspäällikkö **Reija Klemetti**, THL
- 12.05-12.15 **Maksuttoman ehkäisyn kokeilu etenee**
erityisasiantuntija **Pia Suvivuo**, STM
- 12.15-12.45 **Nuoren oikeus luotettavaan ehkäisyyn**
ylilääkäri **Tuire Sannisto**, Lasten, nuorten ja perheiden palvelut /Terveyspalvelut, Tampereen kaupunki
- 12.45-13.20 **Suuntautumis-, sukupuoli-, ihmissuhde- ja seksioletuksista vapaa nuorten vastaanotto. Miten seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt ja -enemmistöt taustasta riippumatta saavat tilaa olla oma itsensä?**
Sinuiksi ry:n toiminnanjohtaja, seksuaaliterapeutti **Mikko Ala-Kapee**
- 13.20-13.55 **Ulkomaalaistaustaisten nuorten näkökulmia ehkäisyyn, seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistämiseen ja palveluihin**
kättilö **Nouran Al-Emara**
- 13.55-14.10 **Tauko**

14.10-14.45 **Seksuaalisuuden puheeksiotto osana ehkäisyneuvontaa - Kokemuksia nuorten seksuaalineuvontachatista**
palvelupäällikkö **Maria Nikunlaakso**, Väestöliitto

14.45-15.20 **Seksuaalineuvonta nuorten näkökulmasta - mitä kundit tarvitsevat, löytävätkö palveluihin?**
Tyttyöjen ja poikien talon seksuaaliterveystyön asiantuntijat **Henrik Heiskanen ja Heidi Simola**, Loisto setlementti

15.20-15.55 **Kehitysvammaisen nuoren seksuaali- ja ehkäisyneuvonta Helsingin kaupungin keskitetyssä ehkäisyneuvonnassa ja kehitysvammaopoliklinikalla**
pari- ja seksuaaliterapeutti, seksuaalineuvoja **Kirsi Marja Öro**, Helsingin kehitysvammaopoliklinikka ja projektisuunnittelija, th, seksuaaliterapeutti **Pirjo Nissinen-Turunen**

15.55-16 **Loppusanat**

Sote-uudistus
Tulevaisuuden
sosiaali- ja terveyskeskus

Webinaarin kulku

- Pidetään mikrofonit kiinni esitysten aikana
- Puheenvuoroa voi pyytää kättä nostamalla
- Kysymyksiä voi esittää chatissa ja niihin vastataan esityksen jälkeen, jos on aikaa - kysymyksiin voidaan palata myös päivän päätteeksi
- Jaa tietoa maksuttoman ehkäisyn kokeilusta somessa:
#maksutonehkaisy #soteuudistus #tulevaisuudensote
- Anna palautetta tilaisuudesta:

Maksuttoman ehkäisyn kokeilu alle 25-vuotiaille

- Kansallinen suositus nuorten maksuttoman ehkäisyn tarjoamisesta seksuaali- ja lisääntymisterveyden toimintaohjelmissa 2007 ja 2014
- Muutamat kaupungit toteuttaneet suositusta hyvin tuloksin (esim. Rauma ja Vantaa) (Gyllenberg F ym, 2018, 2020, Saloranta ym. 2021, Jalanko ym. 2021)
- Nuorten maksuttoman ehkäisyn tarjoaminen levisi muihinkin kuntiin ja alueille ja eri ikäryhmiin (Hammarberg ja Klemetti, 2016)
- Hyvinvointialuetasoisesti nuorten maksuttoman ehkäisyn järjestämisessä sekä maksutta tarjottavissa ehkäisyvälineissä ja ehkäisyn pituudessa edelleen runsaasti vaihtelua (perusterveydenhuollon TEA 2020, Bayerin karttasovellus)
 - Keski-Pohjanmaa ensimmäinen hyvinvointialue, jossa laaja maksuton ehkäisy koko alueella v:sta 2019
 - Keski-Uudenmaan hyvinvointialue pilotoinut maksutonta ehkäisyä alueellaan v:sta 2020
- Marinin hallitusohjelmassa - osaksi Tulevaisuuden sosiaali- ja terveystieteiden tutkimusohjelman hankkeita, joihin sosiaali- ja terveysministeriö on myöntänyt valtionavustusta.
- Tuloksia arvioidaan ja niiden perusteella tehdään päätöksiä maksuttoman ehkäisyn jatkosta valtakunnallisesti

Maksuttoman ehkäisyn kokeilu – asiakasnäkökulmia

- Kouluterveyskysely: nuorten seksuaali- ja lisääntymisterveystietämyksessä puutteita
- Kouluterveyskysely ja raskaudenkeskeytysrekisteri: nuorten ehkäisyn käytössä puutteita
- Raskaudenkeskeytykset vähentyneet –alueellisia eroja
- Seksitaudit heikentävät seksuaali- ja lisääntymisterveyttä – klamydia nuorilla yleinen
- Nuorten kannalta keskeistä: helppo saatavuus ja yhdenvertaisuus - kaikilla ehkäisyä tarvitsevilla nuorilla oikeus ehkäisypalveluihin
- Nuorille annettavan ohjauksen ja neuvonnan laatuun voidaan vaikuttaa tukemalla ammattilaisten seksuaali- ja lisääntymisterveyttä koskevaa osaamista ja tietämystä.
- Kokeilun aikana ilmennyt, että ammattilaiset myös kaipaavat tietoa ja koulutusta seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja seksuaalikasvatukseen liittyvissä kysymyksissä.

Maksuttoman ehkäisyn kokeilun tavoitteet

- Kokeilun tavoitteena kehittää ja yhtenäistää alle 25-vuotaille suunnattuja ehkäisypalveluja niin, että sisältävät
 - raskauden ja seksitautien ehkäisyn
 - monipuoliset ehkäisymenetelmät
 - seksuaali- ja lisääntymisterveyttä edistävän neuvonnan ja seksuaalikasvatuksen
- Mukana 16 hyvinvointialuetta ja Helsinki
- Kansallisten webinaarien avulla tuodaan tietoa kehittämisen tueksi sekä pyritään herättämään keskustelua aiheen ympärillä
- Tällä kerralla mukana on asiantuntijoita, jotka tuovat tietoa asiakasrajapinnoilta – toive tähän on tullut suoraan maksutonta ehkäisyä kehittävilta alueilta

Tauko klo 13.55-14.10

Seuraavaksi:

14.10-14.45 **Seksuaalisuuden puheeksiotto osana ehkäisyneuvontaa - Kokemuksia nuorten seksuaalineuvontachatista**

palvelupäällikkö Maria Nikunlaakso, Väestöliitto

14.45-15.20 **Seksuaalineuvonta nuorten näkökulmasta - mitä kundit tarvitsevat, löytävätkö palveluihin?**

Tyttöjen ja poikien talon seksuaaliterveystyön asiantuntijat Henrik Heiskanen ja Heidi Simola, Loisto setlementti

15.20-15.55 **Kehitysvammaisen nuoren seksuaali- ja ehkäisyneuvonta Helsingin kaupungin keskitetyssä ehkäisyneuvonnassa ja kehitysvammaopoliklinikalla** pari- ja seksuaaliterapeutti, seksuaalineuvoja Kirsi Marja Öro, Helsingin kehitysvammaopoliklinikka ja projektisuunnittelija, th, seksuaaliterapeutti Pirjo Nissinen-Turunen

15.55-16 **Loppusanat**

Jaa tietoa maksuttoman ehkäisyn kokeilusta

somessa: #maksutonehkaisy #soteuudistus #tulevaisuudensote

Sote-uudistus

Tulevaisuuden
sosiaali- ja terveyskeskus

Kokeilun aikana tapahtunutta:

- Viimeisetkin kokeiluun osallistuvat alueet aloittaneet toimintansa syksyn kuluessa
- Maksuttoman ehkäisyn kokeilun toteutus tapahtuu alueilla niiden hankesuunnitelmien mukaisesti
- Kehittäjäverkosto kokoontuu: kevät 2022 kahden viikon välein, syksystä 2022 lähtien kerran/kk, jatkuen vuonna 2023
 - käsitellään pinnalla olevia kysymyksiä, etsitään ratkaisuja, yhteistä pohdintaa, tiedon jakamista, vertaiskehittämisen ajatus
 - kehittäjille perustettu Teams kanava ollut hyödyllinen yhteydenpitoalusta kehittämisessä
- STM:n edustus tiiviisti mukana tehtävässä työssä
- Puolet alueista on aloittanut ehkäisyvälineiden jakelun keväällä ja loput aloittavat syksyn kuluessa

Verkostossa pohdittua mm.

- Viestintä, tiedon jakaminen, miten tieto maksuttomasta ehkäisystä tavoittaa nuoret tehokkaasti?
- Maksuttomaan ehkäisyyn kuuluvien ehkäisyvälineiden jakelun organisointi ja hinnat
- Maksuttoman ehkäisyn kehittäminen – yhteistyö: sisäinen ja ulkoinen
 - Alueilla erilaisia verkostokokoonpanoja, pyritty monialaisiin verkostoihin
 - Nykyisen toimintamallin selkiyttäminen/uudistaminen, katse hyvinvointialueelle
 - Koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon kanssa tehtävän yhteistyön kehittäminen
 - YTHS:n kanssa tehtävä yhteistyö vaihtelee alueittain, kehittäminen
 - Mitä tapahtuu hyvinvointialueille mentäessä → taloudelliset paineet
- Koulutukset, osaamisen tukeminen
 - Seksuaalineuvojat: kartoitus määristä ja työnkuvasta
 - Erilaiset koulutukset, alueiden väliset yhteistyömahdollisuudet
 - Perustason osaamisen vahvistamista oman alueen ehkäisytyötä tekeville
- Tiedon laatu ja kirjaaminen
 - Kirjaamisen tapojen yhtenäistäminen

Tapaamisiin!

Reija Klemetti, tutkimuspäällikkö, vastuuasiantuntija reija.klemetti@thl.fi

Hanne Vasankari, projektikoordinaattori hanne.vasankari@thl.fi

Jenni Krogell, projektisuunnittelija jenni.krogell@thl.fi

Seuraava kansallinen webinaari 24.11.22,

Ilmoittaudu: <https://soteuudistus.fi/tapahtumat/2022-11-24/maksuttoman-ehkaisyn-kokeilu>

Tilaa ohjelman ajankohtaiskirje: <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/tulevaisuuden-sosiaali-ja-terveyskeskus-ohjelma/ohjelman-ajankohtaiskirje>

**Jaa tietoa maksuttoman ehkäisyn kokeilusta
somessa: #maksutonehkaisy #soteuudistus #tulevaisuudensote**

Sote-uudistus
Tulevaisuuden
sosiaali- ja terveyskeskus